

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. III. Distinctio Relationis prædicamentalis à transscendentali amplius
declaratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

cum alterâ. Ita ferè explicat Hurtadus hanc differentiam suprà §. 91. Dixi ferè: quia licet in re idem sentiat, terminis tamen occasionem dantibus solidâ impugnationi vitur, vt statim ostendam.

SECTIO III.

Distinctio Relationis prædicamentalis à transcendentali amplius declaratur.

9 **C**ONTRA præcedentem explicationem potest obijci: Creatura respicit prædicamentally Deum, quatenus illi similis; & tamen hæc Relatio non potest à creaturâ separari: item Relatio similitudinis inter vnionem & extrema non potest vilo modo ab eâ vnione separari; ergo non benè ea dicitur Relatio *prædicamentalis*, quæ separari à proximo fundamento potest. Respondet quidam, hoc nihil obstat, quia ea exigentia Relationis non provenit ex conceptu Relationis prædicamentalis vt sic, sed ex conceptu particulari. Hæc tamen solutio rejicitur manifestè, quia etiam actioni non ex conceptu Relationis vt sic, sed ex tali specifico, est essentialis respectus ad suum terminum; & tamen hoc non obstat, Relatio actionis est transcendentalis pte: ergo, licet vnionem non posse separari à sua similitudine, non habeat ex conceptu generico Relationis vt sic, sed ex propriâ essentia particulari, sufficiet tamen ad hoc, vt non sit Relatio prædicamentalis. Ratio à priori est, quia ex quocumque capite proveniat vt res habeat definitionem aliquam, absolute illa res habebit rationem definiti; ergo si definitio transcendentalis Relationis consistit in eo quod non possit separari à proximo fundamento, cum id habeat similitudo creaturæ ad Deum, Relatio vnionis ad extremum, & cetera, siue id proveniat ex ratione genericâ, siue ex specificâ, absolute erit Relatio transcendentalis.

10 **R**espondeo ergo, propterea me dixisse, eam esse relationem transcendentalē, quæ est essentialis adquatè fundamento, siue possit separari, siue non. Iam ergo licet à creaturâ non possit similitudo cum Deo separari, eò quod Deus necessariò existit existente creaturâ; ea tamen similitudo sumitur partim ex ipsâ creaturâ, partim ex Deo, qui non est essentialis creaturæ; etenim me esse Deo similem dicit, & me esse ens, & Deum esse ens: & ex hac parte hæc Relatio est creaturæ extrinseca, sicut me constituere cum Deo numerum binarium ens, licet non possit à me separari (eò enim ipso quod existo, quia etiam aliunde Deus existit necessariò, non possum non constituere cum Deo numerum binarium) non tamen propterea binarius numerus est mihi adquatè intrinsecus, pars enim illius sum ego, & pars est Deus, qui mihi est extrinsecus. Ratio à priori, quia non est idem, aliquam denominationem mihi esse necessariò annexam, & esse mihi intrinsecam seu identificatam; multa enim mihi extrinseca sunt à me inseparabilia. Quam doctrinam obserua pro dicendis Disputatione sequenti, contra aliquos non benè probantes ex eo, quod ab aliquibus propositionibus veritas non possit separari, eam veritatem esse omnino intrinsecam talibus propositionibus: quæ sequela mala est,

& hic in hac materiâ ab ipsis negatur. Videamus iam, quomodo alij has Relationes prædicamentales & transcendentales distinguant.

SECTIO IV.

Aliorum explicationes impugnatur.

PRIMO nonnulli, contra quos P. Suarez suprà 11 Sect. 4. opinantur Relationem transcendentalē non petere distinctionem à suo termino, secus prædicamentalem: Scientia enim Dei, inquit, identificatur realiter cum substantiâ Dei, & tamen illam respicit transcendentaliter, vt suum obiectum. Hæc doctrina euidenter rejicitur, quia repugnat tendentia seu respectus realis, nisi vbi est realis distinctio (ex ipsis enim terminis id videtur manifestum) alias etiam posset dici, posse quem esse sibi realiter similem: nec poterit assignari vlla disparitas inter transcendentales & prædicamentales Relationes quoad hoc, cur scilicet magis hæc quam illa distinctio nem à suo termino petant.

Aliter Thomistæ apud eundem Suarez id explicant. censent enim, prædicamentalem Relationem illam esse quæ pendet ab existentia sui termini, transcendentalē verò, quæ non pendet ab eâ existentia. Verum & hi facile reiciuntur, quia actio non est Relatio prædicamentalis, sed transcendentalis, etiam in illorum sententiâ, item & vnio; & tamen neque actio sine termino, neque vnio sine partibus vnitis existere potest etiam de potentia Dei absoluta; ergo Relatio transcendentalis potest etiam dependere ab existentia sui termini, non ergo in hoc differt à prædicamentali.

Alij cum Suarezio Tomo 2. Metaphysices 12 Disput. 47. Sect. 4. num. 9. Conimbricensibus hic art. 2. & 3. & Caietano de Ente & essentia cap. 5. quæst. 15. opinantur Primò, relationem transcendentalē esse illam, quæ non est necessariò essentialis fundamento proximo, contra eam quæ nos proximè docuimus. Mouentur Primò, quia scientia Dei est Relatio transcendentalis ad creaturas, & tamen non est essentialis Deo qui est illius fundamentum: si enim non essent future creaturæ, adhuc maneret tota entitas Dei quæ modò est, & tamen non maneret Relatio ad creaturas: ergo Relatio transcendentalis non debet esse necessariò essentialis proximo fundamento.

Huic obiectioni possem ego respondere ex ipsis aduersarijs, Relationes Dei non poni in Prædicamento, ac proinde non licere ab eis desumi argumentum ad Relationes de quibus agimus: verum quia censeo nullum esse absurdum, si Relationes diuine in Prædicamento ponantur, idè aliter respondeo obiectioni; scilicet, in scientiâ visionis Dei de creaturis futuris (de qua est sermo in obiectione) tria posse considerari, & *Deum ipsum cognoscere*, & *cognitionem ipsam creaturarum*; & *Relationem ad creaturas*, quasi ratione nostrâ distinctam ab ipsâ cognitione; sicut in cognitione creatâ & consideratur ratio cognitionis; & *Relatio ratione nostrâ distincta à cognitione*; & *subiectum illius*. Fateor igitur 13 benter, scientiam visionis creaturarum non solum vt *Relationem* ad creaturas futuras, verum vt